

Sundsvalls Tidning Debatt

Fler äldre i våra politiska församlingar stärker demokratin

8 juli 2022 07:30

Detta är ett debattinlägg. Skribenterna svarar för åsikterna.

En maning till väljarna – ta reda på vilka kandidater som vill förbättra konkret för de äldre., skriver debattförfattarna.

Bild: Arkivbild, TT

Alla gullar med pensionärerna nu, alla partier vill ha deras röster i september. Men vem är på allvar intresserad av att få pensionärerna, de som vill och kan, att delta i samhällslivet?

Vem är villig att slåss för konkreta förändringar – utöver mer pengar till fattigpensionärerna (15 procent av dem över 65 år)?

Det är slående att så få som är något äldre har valts – och troligen blir valda – till politiska församlingar, på riksplanet och lokalt. Tidigare kampanjer för att få in först fler unga, sedan fler kvinnor i dessa organ har ju varit framgångsrika. Nu borde det bli dags för en ålderskampanj!

När folkpensionen infördes 1913 för den som fyllt 67 år, var medellivslängden ca 57 år, vid ATP:s tillkomst 1960 kring 73 år. Läget har ändrats. I dag är medellivslängden kring 83 år (85 för kvinnor, 81 för män).

Ungefär 2,3 miljoner har allmän pension, ca 20 procent av befolkningen. Hälsan är också långt bättre: en 70-åring i dag mår som en 50-åring när ATP infördes. Men den politiska rekryteringen är sämre. Medan tolv riksdagsledamöter var över 65 år 2006, valdes bara sex in 2018. Någon avgörande förbättring väntas inte i valet i höst.

Är det så mycket att uppröras över? Det fungerar väl hyfsat nu – pensioner, äldrevård, hemtjänst diskuteras och beslutas av de unga och medelålders som representerar de äldre ...

Detta räcker inte. Undersökningar från olika länder och yrken visar hur viktigt det är med en bred sammansättning. Alla äldre har varit yngre men inga unga har varit äldre!

Därtill kommer en ny tendens: allt fler som formellt har pensionerats stannar i yrkeslivet.

Demokratin blir starkare om de allt fler äldre tar plats i politiska organ, bjuds in att delta i medborgardialoger och medborgarbudgetar.

Vi vill peka på tre konkreta områden där ett omtänkande behövs:

1. Bostadsfrågan. Nu finns många seniorboenden och olika nivåer av äldreboenden. Fler trygghetsboenden, en slags mellannivå, behövs, med en bovård, larm, mer utrymme för gemenskap.

2. Tillgång till läkare och smittskydd på alla äldreboenden. Coronakommissionen påtalade stora brister under pandemin.

3. Utbyggd hemservice till pigga äldre som har svårt att till exempel klara digitaliseringens krav och praktiska hushållsproblem.

Stat, regioner, kommuner har ett ansvar för att förbättra för det växande antalet äldre. Med riktade resurser och handlingskraftig fantasi kan mycket åstadkommas för enskilda människor – helst i samverkan med ett starkt civilsamhälle, med många frivilligorganisationer.

Nu väntar viktiga val i september. En maning till politikerna på valsedlarna – profilera er genom att lyfta fram de äldres situation, inte bara pensionens utformning! En maning till väljarna – ta reda på vilka kandidater som vill förbättra konkret för de äldre. Kryssa sedan för någon av dem – välj särskilt äldre kandidater!

Det ger effekt!

Dan Brändström, tidigare direktör för Riksbankens jubileumsfond

Olof Kleberg, tidigare chefredaktör, Västerbottens-Kuriren

Elisabeth Sundin, professor emerita i företagsekonomi, Linköpings universitet

Aktiva inom Tankesmedjan 60 plus